

Střed 2/2016 – Výzva autorům

Téma čísla: Osvobození, revoluce, transformace. Střední Evropa a rok 1945.

Redakční uzávěrka: 30. 4. 2016

Kontakt: stred@mua.cas.cz

Publikační jazyky: čeština, angličtina, němčina

Webová stránka časopisu: <http://www.mua.cas.cz/index.php/casopisy/stred>

Plný obsah časopisu: www.ceeol.com

Abstrakty: <http://cejsh.icm.edu.pl>

Indexace: ERIH+, SCOPUS, CEEEOL, CEJSH

Plánované číslo časopisu si klade za cíl propojit často oddělené debaty o meziválečné, válečné a poválečné Evropě a zároveň tematizovat rok 1945 jako klíčový moment historické změny, na němž se zakládaly národní revoluce bezprostředně po druhé světové válce. Události roku 1945 přinesly v evropském prostoru celou řadu zásadních změn. Zhroucení nacionálně socialistického panství doprovázelo formování poválečných ekonomických, sociálních či správních systémů. Slovy Iana Kershawa, rokem 1945 prochází jednak dějiny destrukce, ve které vyústila krize meziválečné Evropy a druhá světová válka, a jednak dějiny nového začátku, nástupu levicového socialismu a politické konstelace studené války.

Nacionalismus a národní otázka byly v tomto procesu centrálním problémem nejen v Německu, ale v různých podobách i v dalších oblastech střední Evropy. Současná historiografie ukazuje vznik národních, etnicky homogenních společností nejčastěji na transferu německého obyvatelstva, jen zřídka však jde za horizont explicitního národního konfliktu. Ústřední perspektivou čísla časopisu by proto mělo být překročení jednotlivých národních narativů prostřednictvím komparace či sledováním transnacionálních fenoménů, které jednotlivá národní prostředí protínaly. Revoluční náboj roku 1945 může sloužit jako prostředek jak nahlížet kontinuity a diskontinuity v tehdejších společnostech, které procházely komplexními politickými a ekonomickými změnami. Významné obsahové souvislosti lze najít např. v odkazu nacistické sociální politiky a nově konstruované péče o národ či v oblasti organizace státu a společnosti, k němuž směřoval poválečný kapitalismus i socialismus, kde

v porovnání s meziválečnou dobou rostla role státu či význam technokratických elit. Nabídnuté příspěvky se mohou věnovat jednomu konkrétnímu příkladu, vítané jsou ale rovněž příspěvky komparativní a transnacionální. Mezi témata může patřit:

- konstrukce národa a vlastenectví v politickém myšlení
- kolaborace národních elit
- dělnictvo a projekt sociálního státu
- populační politika a otázka národní existence
- nacionální socialismus, levicový socialismus, kapitalismus a práce (věda o práci a sociální praxe)
- majetkové přesuny: od arizace ke znárodňování
- vztahy s „nepřítelem“ – národní identita a ekonomické zájmy
- otázka viny a odplaty, projevy historického „zúčtování“
- užití principu kolektivní viny v politických a ekonomických zájmech
- vliv války a nacistických a fašistických ideologií na proměnu kolektivní mentality – proměny v pojetí násilí a jeho užití v nastolování nového řádu